

Juan de la Rubia, *orgue*

Cicle Orgue al Palau
Diumenge, 24.03.19 – 18h
Sala de Concerts

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Tocata i fuga en Fa major, BWV 540

Philip Glass (1937)
Mad rush

Gaspard Corrette (1671-1730)
“Cromhorne en taille”, de la *Missa de cinquè to*

Juan de la Rubia (1982)
Improvisació

Johann Sebastian Bach
*Trio super “Herr Jesu Christ, dich zu uns wend”,
BWV 655*

Johannes Brahms (1833-1897)
Quart moviment de la *Simfonia núm. 1, en Do
menor, op. 68*

Charles Tournemire (1870-1939)
Improvisació sobre *Victimae Paschali* – recons-
truïció de Maurice Duruflé (1902-1986)

Adagio – Più andante – Allegro non
troppo ma con brio – Più allegro
(transcripció de Juan de la Rubia)

Durada del concert: 60 minuts sense pausa

“El sol és fruit de l'arbre, hi penja
gronxant-se amb ritme vell, és la taronja
més alta, d'or. La lluna
és la filla del llop; l'udol la fa
empal·lidir, s'aprima i es dilata
segons la por que té. El vent
neix en la cortina que es reinfla
d'esperits espontanis; ella el dota
de substància i moviment. El cor
no rega l'home; l'home
després de pernsar-s'ho, dona aigua al cor. [...]”

Màrius Sampere - Involució
Subllum, 2000



Comentari

La *Tocata i fuga en Fa major* de J. S. Bach és una composició escrita durant el període en què el músic va ser organista de la cort del duc Guillem Ernest de Saxònia-Weimar. La *Tocata* esdevé una autèntica demostració de virtuosisme sobre la plenitud de l'orgue, mentre que la *Fuga* es caracteritza per la solemnitat i l'ús extrem de dissonàncies. Coetani del compositor, Michel Corrente, organista francès del Barroc tardà, va escriure *Cromhorne en taille*, un fragment meditatiu d'una missa que alterna cant gregorià. No cal insistir en la influència del coral luterà en l'obra de J. S. Bach *Herr Jesu Christ, dich zu uns wend*, preludi compost a partir d'una melodia d'un cant luterà, el qual es solia interpretar com a prèvia introducció del coral dins la litúrgia.

Al tombant del 1930, Charles Tournemire va enregistrar cinc improvisacions a l'església de Santa Clotilde de París. Anys més tard, el seu deixeble Maurice Duruflé les va escoltar i les va transcriure pacientment en una partitura. *Victimae paschali* esdevé la cinquena transcripció que ens endinsa en un segon bloc totalment eclèctic. L'any 1979 Philip Glass va escriure *Mad rush* i la va dedicar a la catorzena visita del dalai-lama a l'Amèrica del Nord. Una composició d'estructures repetitives que ens acosta a l'ideari estètic del compositor resident al Palau de la Música.

I si el 1720 l'organista J. A. Reincken s'adreçava a J. S. Bach així: “*Em pensava que l'art de la improvisació s'havia extingit, però avui he comprovat que segueix viu en tu*”, avui podem afirmar que l'art de la improvisació està més viu que mai gràcies a Juan de la Rubia. Un músic complet que s'expressa a través de l'orgue i que defineix la improvisació com una demostració de la creació musical del moment.

Per cloure el concert, el quart moviment de la transcripció per a orgue de la *Simfonia núm. 1, en Do menor, op. 68* de Brahms realitzada pel propi intèrpret. Fruit d'un llarg procés de creació i d'aprenentatge, De la Rubia afirma que la transcripció conserva “*la màxima fidelitat a l'harmonia i a les melodies de Brahms, les que s'escolten com a melodia principal i les que discorren pel subsòl sense destacar tant, que també són imprescindibles*”. Una composició que demostra com la sonoritat d'una orquestra simfònica es pot condensar en l'ampli ventall de timbres i possibilitats tècniques que ofereix un instrument apassionant: l'orgue.

Albert Fontelles-Ramonet, musicògraf.

Juan de la Rubia

És l'organista titular de la basílica de la Sagrada Família. Natural de la Vall d'Uixó (Castelló), ha actuat als principals escenaris d'Europa, així com a l'Amèrica Llatina i l'Àsia, amb una acollida del públic i de la crítica excel·lent. Els darrers anys la seva activitat concertística ha estat incessant, tot actuant a més de vint països i multitud d'escenaris de primer ordre.

Ha actuat com a solista en diverses ocasions amb la Freiburger Barockorchester interpretant els *Concerts per a orgue* de Händel i *Cantates* de Bach, i com a continuista i/o director de diferents formacions instrumentals i vocals de música antiga.

Juan de la Rubia ha tocat com a solista amb diverses orquestres europees i ha treballat amb els directors V. Pablo Pérez, K. Ono, S. Mas, T. Netopil, S. Rattle o H. Adams, entre d'altres. Ha col·laborat amb els solistes A. Polo, R. Lojendio o Ph. Jaroussky, amb qui va enregistrar el CD *Sacred cantatas* (Erato, 2016), nominat a un Premi Grammy el 2018.

Ha publicat una desena de discos com a solista. L'enregistrament dedicat a Johann Sebastian Bach ha obtingut la distinció Melómano de Oro. Ha dedicat el seu darrer CD a la música d'Antonio de Cabezón, i l'ha enregistrat amb el claviorgue Hauslaib (1590) del Museu de la Música de Barcelona.

Després de començar els estudis musicals amb el seu pare i Ricardo Pitarch, es formà com a organista i pianista a València, Barcelona, Berlín, Tolosa de Llenguadoc i Roma, i aconseguí fins a cinc premis extraordinaris en diferents especialitats. Entre els seus mestres figuren Ó. Candendo, W. Seifen, M. Bouvard i M. Torrent, que va suposar un gran suport durant la seva formació. Igualment ha rebut classes magistrals, entre d'altres, d'O. Latry i T. Koopman.

Juan de la Rubia és professor a l'ESMUC i membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi.

Amb la col·laboració de:



www.palaumusica.cat